
VAKINHOUDELIJK WERKPLAN BEWEGINGONDERWIJS PO

In samenwerking met het onderwijs en gymdocenten SNO

SNO
24 MEI 2022

Stationsweg west 112b Woudenberg - info@snoleusden.nl

Inhoud

1. Inleiding vakwerkplan.....	2
2. Van jongs af aan vaardig in beweging.....	3
3. Visie op bewegingsonderwijs.....	4
3.1 Inleiding.....	4
3.2 Waarom is sport zo belangrijk voor kinderen van 4 – 12 jaar?	4
3.3 Waar staat SNO voor binnen het bewegingsonderwijs:.....	4
3.3.1 Plezier en Bewegen.....	5
3.3.2 Ontwikkeling eigen beweegniveau	5
3.3.3 Begrijpen en helpen van elkaars beweegniveau	5
3.3.4 Kinderen vertrouwd maken met sport en bewegen.....	6
3.3.5 Normen en waarden leren binnen het bewegen	6
3.3.6 Samenwerking Scholen en Sportverenigingen.....	6
4. Curriculum bewegingsonderwijs PO.....	8
4.1 De leerlijnen uit “Leren bewegen” – curriculum.nu.....	9
5. Jaarplanning	12
6. Het beweegportfolio	13
7. Beweegkader.....	14
7.1 Beweegkader groep 3-4	15
7.2 Beweegkader groep 5-6	17
7.3 Beweegkader groep 7-8	19
7. Bibliografie / bronnen.....	23

1. Inleiding vakwerkplan

Dit document biedt inzicht in het bewegingsonderwijs PO dat door een actieve samenwerking tussen het onderwijs en SNO is vormgegeven.

Lichamelijke opvoeding levert een grote bijdrage aan de ontwikkeling van het kind binnen verschillende aspecten. Kinderen groeien zowel lichamelijk als cognitief, sociaal en emotioneel door o.a. het bewegingsonderwijs, maar ook tijdens de welbekende sport, spel en beweegactiviteiten onder en buiten schooltijd. Tijdens de gymlessen leren kinderen om te gaan met hun lichaam om zo de mogelijkheden en onmogelijkheden ervan te ervaren. Een kind ervaart hoe het is om met uitdagingen om te gaan, om met andere kinderen in een team te spelen, het leert om te gaan met regels en met winnen of verliezen.

SNO staat voor Sportieve Naschoolse Opvang. Samen met het onderwijs verzorgen wij o.a. het bewegingsonderwijs voor de kinderen in de leeftijd 4 t/m 12 jaar. Op de meeste scholen vanaf groep 3, maar op sommige scholen ook vanaf de kleuters.

In 2018 zijn we gestart met het aanbieden van professioneel ingerichte gymlessen op twee basisscholen in Leusden. Stichting SportXperience Leusden is in deze zelfde periode op acht andere scholen met een breed scala van sport en spellessen begonnen. Mede dankzij de waardevolle initiatieven van Stichting SportXperience Leusden, Daan van Westen, heeft het Leusdens bewegingsonderwijs een enorme stap gemaakt in kwaliteit en duurzaamheid. Zij hebben ons de mogelijkheid geboden om in 2021 een groot deel van hun gymlessen over te nemen, waarvoor onze dank. Nog steeds maken wij gebruik van de kennis en expertise die de stichting SportXperience Leusden in huis heeft.

Op het moment van schrijven - het schooljaar 2021-2022 – verzorgen wij het bewegingsonderwijs op maar liefst 22 scholen in de gemeentes Woudenberg, Leusden, Barneveld, Nijkerk en Voorthuizen, waarvan de meeste onder de stichting PCOGV en stichting Voila vallen.

Mede door een gezamenlijke en duurzame langere termijn visie verloopt de fijne samenwerking tussen het onderwijs / de desbetreffende scholen, de vakleerkrachten en SNO succesvol. Een gezonde samenwerking borgen wij door frequent en transparant contact te onderhouden. Er is onderling voldoende mogelijkheid tot contact en er worden ieder (waar nodig half-) jaar evaluatie en vooruitkijkgesprekken gepland.

SNO en haar vakleerkrachten maken ook gebruik van de al bestaande samenwerking en verbinding tussen de sportverenigingen en de gemeente / buurtsportcoaches om extra aanbod en ondersteuning te creëren. Denk aan bijvoorbeeld de “klassen-clinics” die worden georganiseerd, waarbij de plaatselijke handbalvereniging tijdens de gymles een les handbal geeft. Dit alles om het beweegaanbod voor het kind zo goed en breed als mogelijk in te richten.

SNO heeft niet de ambitie om nog meer scholen toe te voegen aan het aanbod, tenzij deze onder de stichting Voila of PCOGV vallen, of een school in hetzelfde gebouw gevestigd zit. Uiteraard in goed onderling overleg en alleen wanneer de visie op de samenwerking gelijkwaardig gedragen wordt.

Dagelijks dragen wij samen de zorg voor gezonde en kwalitatief goede gymlessen waar duizenden kinderen kunnen groeien, uitgedaagd worden en plezier beleven.

Hier zijn wij ontzettend trots op. We zullen ons te allen tijde inzetten voor het beweegplezier en de groei van elk kind.

Mocht u vragen of opmerkingen overhouden na het lezen van dit plan dan weet u ons te vinden.

2. Van jongs af aan vaardig in beweging

SNO is partner van het lokaal sport akkoord. Wij leveren een actieve bijdrage aan de thema's, waaronder het thema "van jongs af aan vaardig in beweging". Dit doen wij mede door inzet van buurtsportcoaches, vakleerkrachten en onze visie en uitvoering op Sportieve Naschoolse Opvang. Het sportplatform dat het lokaalsportakkoord borgt biedt kansen aan o.a. het bewegingsonderwijs. Deze proberen wij dan ook te benutten. De leden van het sportplatform ondersteunen nieuwe initiatieven en beweegimpulsen d.m.v. kennisdeling en het verstrekken van bij behorende subsidiebudgetten.

Mocht u meer informatie willen omtrent het lokaal sportakkoord dan kunt u op de onderstaande linkjes klikken.

[De link naar het sportakkoord van Leusdenblijvendinbeweging.nl.](#)

[De link naar de website van het landelijk sportakkoord.](#)

Hieronder delen wij u de meest belangrijke informatie die u hier zult vinden.

Van jongs af aan vaardig in bewegen is een van de zes pijlers van het Nationaal Sportakkoord.

Het doel van dit deelakkoord is om ervoor te zorgen dat meer kinderen voldoen aan de beweegrichtlijnen en dat de motorische vaardigheden toenemen.

De laatste jaren bewegen kinderen steeds minder en gaan de motorische vaardigheden van kinderen sterk achteruit. Uit onderzoek blijkt dat goede motorische vaardigheden van belang zijn voor het ontwikkelen van een actieve leefstijl. Daarom hebben sportbonden, gemeenten, het ministerie VWS, het onderwijs, de kinderopvang en maatschappelijke partners de handen ineen geslagen voor een meer motorisch vaardige jeugd.

Het deelakkoord vraagt met nadruk om samenwerking tussen de sectoren onderwijs, kinderopvang, zorg, welzijn en sport & bewegen. Sportformateurs zijn aangesteld om de partners duurzaam met elkaar te verbinden in een akkoord.

Van jongs af aan vaardig in bewegen

onze ambitie

Kinderen gaan meer en beter bewegen door versterking van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en een breed aanbod in sport en beweegactiviteiten.

Wie met plezier heeft leren bewegen en sporten plukt daar het gehele leven de vruchten van. De gewoontes die een kind op voorschoolse leeftijd ontwikkelt zijn bepalend voor de rest van het leven. De vaardigheden die kinderen op jonge leeftijd meekrijgen nemen ze overal mee naar toe.

Gevarieerd bewegen en sporten zorgt ervoor dat kinderen vooruitgang boeken op motorisch, fysiek, mentaal en cognitief terrein, heeft een positief effect op individuele sportprestaties en voorkomt de kans op overgewicht.

Het bewegingsonderwijs en een divers aanbod (binnen- en buitenschools) van sportactiviteiten leveren een belangrijke bijdrage in het aanleren van een breed scala van bewegingsvaardigheden en de gezonde ontwikkeling van kinderen.

10. We zorgen dat alle kinderen (2-12 jaar) in Leusden min. 3 uur per week op school en 2 uur daarbuiten bewegen.

Het voldoen aan de landelijke bewegnorm voor kinderen (minimaal 1 uur per dag matig intensief bewegen) levert een positieve bijdrage aan hun ontwikkeling.

activiteiten

- Met op sport & bewegen gerichte workshops stimuleren en ondersteunen we kinderdagverblijven en BSO's om jonge kinderen te laten bewegen.
- We stimuleren scholen om gebruik te maken van bestaande programma's en in te spelen op innovatieve ontwikkelingen en producten die bewegen stimuleren.
- We vergroten het bewustzijn bij ouders/verzorgers over het belang van bewegen en motorische vaardigheden in de ontwikkeling van kinderen.

11. We versterken de kwaliteit van het bewegingsonderwijs.

Op 47% van de Nederlandse scholen wordt minimaal 1 uur per week een vakdocent ingezet. Leusden zit momenteel net boven het landelijk gemiddelde. Het streven is om dit – in aansluiting op het streven voor Nederland - in 2022 ook in Leusden op minimaal 80% te hebben.

activiteiten

- We stellen een vakgroep bewegingsonderwijs samen (incl. het opstellen van een basisdocument).
- We stimuleren school(besturen) en kinderdagverblijven om met een visie te komen op bewegen en een gezonde actieve leefstijl en we stimuleren hen om in te spelen op vernieuwingen in het (bewegings)onderwijs.
- We ondersteunen kinderdagverblijven in het ontwikkelen van beweegprogramma's.
- We stimuleren scholen de sport- en beweegactiviteiten te laten verzorgen door een vakdocent en gebruik te maken van bestaand beweeg- en sportaanbod.

12. We laten kinderen zo vroeg mogelijk (vanaf 2 jaar) kennis maken met diverse sport- en beweegvormen.

Het kennismaken met uiteenlopende sporten is medebepalend voor de uiteindelijke sportkeuze van een kind.

activiteiten

- We stimuleren scholen om meerdere sporten (bijv. d.m.v. sportclinics en kennismakingslessen) op te nemen in het jaarprogramma bewegingsonderwijs.
- We zetten een buitenschools sportstimuleringsprogramma op.

3. Visie op bewegingsonderwijs

3.1 Inleiding

Welkom bij de visie op het gebied van bewegingsonderwijs. In deze visie vertellen wij over onze kijk op het bewegingsonderwijs en waarom het bewegen en sporten voor kinderen zo belangrijk is. We gaan het hebben over het beweegniveau van het individuele kind, maar ook praten we over het samen leren bewegen. Vervolgens vertellen we over hoe we kinderen vertrouwd willen maken met sport en bewegen, en welke normen en waarden hier allemaal bij komen kijken. Dan komt de samenwerking tussen scholen en sportverenigingen aan bod en eindigen we met het vakinhoudelijke gedeelte van het bewegingsonderwijs.

3.2 Waarom is sport zo belangrijk voor kinderen van 4 – 12 jaar?

Laten we beginnen met waarom sporten zo belangrijk is voor een kind. Bewegen is erg belangrijk voor de ontwikkeling van een kind. Niet alleen op motorisch gebied, maar ook op sociaal-emotioneel en cognitief gebied. Kinderen bewegen van nature graag. Natuurlijk is het goed voor het lichaam en voor de conditie, maar daarnaast is het ook ontzettend belangrijk voor de ontwikkeling van de hersenen. Vooral voor jonge kinderen is dit laatste erg belangrijk. Door te bewegen pikken kinderen veel vaardigheden op die later bij het leren belangrijk zijn. Denk daarbij bijvoorbeeld aan taal, ruimtelijk inzicht en de fijne motoriek die van meerwaarde is bij schrijven. Kinderen leren bovendien begrippen als boven, achter, links en rechts het beste middels bewegen.

Motorische groei vormt de basis voor alle verdere ontwikkeling. Wanneer kinderen te weinig bewegen zien we een achteruitgang in de concentratie. In combinatie met veel en ongezond eten kunnen zij ook overgewicht krijgen. Als je kinderen in hun jonge levensjaren aanleert om veel te bewegen en dat bewegen leuk is, zullen zij in hun latere leven blijven bewegen en daar ook veel profijt van hebben.

Sport biedt ook nog wat extra's. Voor het kind is sport niet alleen een manier om lekker te bewegen en bezig te zijn, maar ook om sociale vaardigheden te ontwikkelen. Door te sporten leer je bijvoorbeeld om op je beurt te wachten of om samen te werken en je leert wat het is om bij een groep te horen. Bovendien helpt het een kind om zelfvertrouwen op te bouwen. Misschien kan hij/zij niet goed meekomen op school, maar is hij/zij wel een heel goed in hardlopen.

3.3 Waar staat SNO voor binnen het bewegingsonderwijs:

- Plezier en breed georiënteerd bewegen
- Ontwikkelen van een eigen beweegniveau
- Begrijpen van en helpen met elkaars beweegniveau
- Kinderen vertrouwd maken met sport en bewegen
- Normen en waarden leren binnen het bewegen
- Samenwerking tussen scholen en sportverenigingen

3.3.1 Plezier en Bewegen

Ieder kind moet op zijn of haar eigen niveau mee kunnen doen aan de gymles. We willen de kinderen laten zien dat gym veel te bieden heeft.

Het is leerzaam! Je krijgt bepaalde bewegingen steeds beter onder de knie.

Het is leuk! Je kunt lekker bewegen na al dat stilzitten in de klas.

Het geeft je energie! Door met elkaar bezig te zijn krijg je goede energie.

Het geeft je plezier en vertrouwen! Je ervaart succesbeleving en leert van elkaar.

3.3.2 Ontwikkeling eigen beweegniveau

Wanneer we kijken naar de ontwikkeling van het beweegniveau willen we niet alleen kijken naar het beweegniveau van het individu, maar ook naar die van elkaar. We prikkelen de kinderen door ze uit te dagen met een beweegprobleem. Dit beweegprobleem is een situatie waarbinnen elk kind op zoek moet gaan naar een oplossing voor het probleem. Bijvoorbeeld:

Piet staat bij het onderdeel de handstand. Hij zet zijn handen op de grond, maar het lukt hem steeds niet om zijn benen zo hoog op te gooien. Hierdoor komen zijn benen niet tegen de muur en lukt de handstand niet. Dit is het probleem van Piet. Nu moet Piet proberen zelf een oplossing te vinden voor zijn probleem.

Wanneer we kijken naar de visie van SNO als naschoolse opvang zien wij dat er aandacht is voor de persoonlijke en sociale competenties van de kinderen. Dit betekent dat ze in een uitdagende omgeving, individuele ontwikkelingskansen geboden krijgen en hierin begeleid worden. Maar dat ze ook begeleid en ondersteund worden in contacten en omgang met elkaar. Ook als docent bewegingsonderwijs zorgen wij ervoor dat het beweegprobleem uitdagend is, maar wel haalbaar. Het probleem voor elk kind moet duidelijk zijn, maar de oplossing nog niet. Ook zijn wij als docent verantwoordelijk voor de juiste ondersteuning en zorgen wij ervoor dat het kind het juiste gereedschap tot zijn of haar beschikking heeft. Door een goede ontwikkeling in het beweegniveau zal een kind meer succeservaringen beleven binnen bewegen. Dit motiveert, geeft plezier en leidt daardoor al snel tot meer bewegen.

Ieder kind op zijn/haar eigen niveau!

3.3.3 Begrijpen en helpen van elkaars beweegniveau

Tevens vinden wij het belangrijk dat kinderen ook leren van elkaar. Bij het begrijpen van elkaars beweegniveau gaat het erom dat kinderen leren dat de een soms ergens beter in is dan de ander. Er zijn verschillen binnen alle beweegniveaus en dat is logisch. Dit verschil zorgt er juist voor dat kinderen elkaar ook kunnen helpen. Het helpen binnen activiteiten kan je zo breed nemen als je zelf wilt. Hierbij kan je denken aan het coachen van een kind tijdens een wedstrijdje hockey of een hand geven bij het balanceren. Bij een activiteit kan samenwerken het doel zijn, maar ook juist een middel om het beweegprobleem op te lossen. Hieronder een voorbeeld van hoe samenwerking leidt tot een oplossing van het beweegprobleem:

Piet staat weer bij het onderdeel de handstand. Het opgooien van zijn benen lukt steeds beter. Het valt hem alleen op dat hij snel weer terugvalt naar de grond. Esmee is ook de handstand aan het oefenen,

maar bij haar gaat het al erg goed. Ze kijkt een keertje mee bij Piet. Ze ziet dat Piet zijn benen erg ver uit elkaar heeft en dat hij daardoor zijn balans verliest. Esmee vertelt wat ze gezien heeft en helpt Piet een keer. Piet doet de handstand en Esmee zorgt ervoor dat Piet zijn benen tegen elkaar aan heeft. Piet voelt een duidelijk verschil nu en de keren daarna lukt het hem al zelf.

Als docent vinden wij het erg belangrijk dat kinderen leren samenwerken en leren omgaan met elkaars verschillen. Het samen bouwen aan elkaars beweegniveau is een mooi doel dat wij willen stellen bij SNO.

3.3.4 Kinderen vertrouwd maken met sport en bewegen

Bij bewegingsonderwijs is het niet alleen belangrijk dat je beter leert bewegen, je wilt de kinderen vertrouwd maken met sport en bewegen. Je maakt de kinderen vertrouwd met sport en bewegen door ze van jongs af aan kennis te laten maken met diverse soorten sport en spel. Op deze manier kunnen ze erachter komen waarin ze uitblinken en in welke manier van bewegen ze het meeste plezier beleven. Het ervaren van een succesbeleving in de sport zorgt ervoor dat het kind plezier beleeft en eventueel een goede keuze kan maken voor een sport bij een vereniging.

3.3.5 Normen en waarden leren binnen het bewegen

Sporten is niet alleen goed voor het individu. Het is namelijk ook een mooi middel om de kinderen normen en waarden bij te brengen. Samenwerken, regels hanteren en eerlijk spelen zijn enkele vormen van normen en waarden die je in een gymles zult tegenkomen. De kinderen leren elkaar te accepteren en elkaar beter te begrijpen.

Verder is een prettige sfeer in de gymzaal van groot belang. Wanneer iedereen zichzelf durft te zijn, zullen de kinderen stappen maken, zowel op het gebied van sport en bewegen als op sociaal gebied. Wij als docententeam zullen proberen een prettige sfeer te waarborgen om zo bij ieder kind de lessen bewegingsonderwijs als plezierig te laten ervaren. Wij willen de lessen bewegingsonderwijs voor iedereen prettig laten verlopen en iedereen moet zich welkom voelen om lekker te sporten en te spelen in de gymzaal. Naast dat er aandacht wordt geschonken aan de sfeer in de zaal, zullen wij ook kijken naar de verschillende individuen in een groep. Zo kunnen wij als docenten de groepjes, de activiteiten en/of bijvoorbeeld een instructie aanpassen om deze zo prettig mogelijk te maken voor het kind.

3.3.6 Samenwerking Scholen en Sportverenigingen

Wij als SNO-vakleerkrachten vinden het ook erg belangrijk dat een kind zich zo breed mogelijk kan oriënteren op verschillende sporten. Door kinderen met veel verschillende sporten in aanraking te laten komen, hopen wij ze zo te helpen dat ze een betere keuze voor een sportvereniging kunnen maken waar ze zich het prettigst bij voelen.

Door de samenwerking met verschillende sportverenigingen krijgen de kinderen een zo duidelijk mogelijk beeld hoe de sport eruit ziet. Door het aanbieden van klassen-clinics van verschillende sportverenigingen op school of schooltoernooien waar kinderen zich voor kunnen aanmelden proberen we een zo goed en duidelijk mogelijk beeld te geven van een bepaalde sport.

Elk kind heeft zijn eigen interesses en kwaliteiten. Maar door de kwaliteiten te benutten en stimuleren, kan er succesbeleving ontstaan. Waardoor er weer interesses aangewakkerd kunnen worden. Wij als SNO-vakleerkrachten vinden het belangrijk dat kinderen zelf ontdekken waar ze goed in zijn. Het kind zal dit dan ook snel als leuk ervaren. Positief coachen en begeleiden is dan ook essentieel.

4. Curriculum bewegingsonderwijs PO

Wij volgen het curriculum voor bewegingsonderwijs PO. De leerlijnen waaruit het curriculum bestaat vormen voor ons de inhoud van de gymlessen en verwerken wij in ons jaarplan. Hieronder leest u een nieuwsbericht dat onlangs is gedeeld op de website van de KVLO. Er zal zeer waarschijnlijk een herziening plaatsvinden. Er wordt dan niet meer gesproken over leerlijnen maar over beweeguitdagingen. Wanneer er meer duidelijkheid is en het curriculum daadwerkelijk is herzien zullen wij ook direct de wijzigingen doorvoeren.

Update curriculumherziening: "Tijd voor duidelijkheid"

KVLO NIEUWS | 28 APRIL 2022

N.a.v. het Kamerdebat d.d. 6 april over de curriculumherziening, heeft Minister Wiersma in een (nieuwe) brief aan de Tweede Kamer een update gegeven over het vervolgtraject van de curriculumherziening, waarin hij tegemoet komt aan de wensen van de Kamer. In deze brief deelt de minister de conclusies van de eerdere verkenning met betrekking tot het traject, inclusief de concrete acties die in gang zijn gezet: "Voor nu zijn de experts aan zet en gaan we wat mij betreft niet meer discussiëren, maar eindelijk aan de slag. Zoals we in het debat van 6 april hebben gewisseld: dit proces heeft al lang genoeg geduurd, het is tijd voor duidelijkheid voor het onderwijs", aldus Minister Wiersma.

Je leest de gehele brief (van 25-04-2022) via [deze link](#).

Hoe gaat het vervolgtraject eruitzien?

De eerste tranche van de curriculumherziening voor de bovenbouw van het VO (bijstelling examenprogramma's) voor de vakken Nederlands, Wiskunde, etc. is gestart en zal waarschijnlijk doorlopen tot en met 2023. De tweede tranche, waarin o.a. LO en kunstvakken zijn opgenomen, zal naar verwachting nog dit jaar van start gaan.

De bijstelling van de concept-kerndoelen voor het PO en de onderbouw VO wordt voor de leergebieden rekenen, taal, burgerschap en digitale vaardigheden, zoals verwacht nog voor de zomervakantie 2022 gestart (brf. Minister 25-04-2022). De bijstelling van kerndoelen voor de overige leergebieden, zoals bewegen en sport, kunnen mogelijk zoals eerder aangegeven, na een tussenevaluatie begin 2023 worden opgestart.

De KVLO is blij dat er door de minister aan wordt gestuurd op een gefaseerde herziening en daarover duidelijkheid verschaft. In aanloop naar het debat op 6 april deed de KVLO een oproep aan de Tweede Kamer voor instemming met de doorstart van de curriculumherziening van het leergebied bewegen en sport, voor een leven lang met plezier bewegen en sporten, want ook hier geldt nog steeds: jong geleerd is oud gedaan!

4.1 De leerlijnen uit “Leren bewegen” – curriculum.nu

Zoals eerder beschreven volgen wij de landelijke adviezen en leerlijnen binnen het bewegingsonderwijs. Hieronder (pagina 9, 10 en 11) delen wij u een aantal screenshots uit het “voorstel voor de basis van de herziening van de kerndoelen en eindtermen van de leraren en schoolleiders uit het ontwikkelteam Beweging & Sport”

Via de link <https://www.curriculum.nu/downloads/> kunt u het document “leergebied bewegen & sport” downloaden.

LEREN BEWEGEN

Onderbouw primair onderwijs

In de onderbouw hebben vrijwel alle leerlingen een natuurlijke bewegingsdrang. De leerlingen leren in korte tijd veel nieuwe activiteiten en leren beter deel te nemen aan bekende activiteiten. De diverse beweeguitdagingen dienen passend binnen de eigen mogelijkheden van de individuele leerling aan bod te komen. Een gevarieerd aanbod is in deze fase van groot belang. Op deze wijze doen de leerlingen veel ervaringen op die in een later stadium helpen bij het maken van persoonlijke keuzes.

Kennis en vaardigheden

Leerlingen leren:

- Balanceren
  - Lopen over smalle en stabiele vlakken
  - Elkaar in balans houden
- Glijden en Rijden
  - Zittend glijden op een schuin vlak
  - Zittend rijden op een recht of schuin vlak
- Gymnastisch springen
  - Recht omhoog of steunend springen over lage hindernissen met afzetvlak
- Klimmen
  - Klauteren tegen en op verschillende toestellen
  - Hangend klimmen aan toestellen
- Zwaaien
  - Heen en weer zwaaien aan en op zwaaitoestellen
- Draaien
  - Duikelen om vaste toestellen
  - Rollen op schuine vlakken
- Inblijven & uitmaken
  - Overlooptikspelen en kriskrastikspelen
- Mikken
  - Mikken op grote doelen
- Jongleren
  - Werpen en vangen
- Passeren en onderscheppen
  - Een bal langs een keeper tegen een doel spelen
  - Eenvoudige lummelspelen
- Werpen en wegspelen
  - Een voorwerp ver weg gooien
- Hardlopen
  - Hardlopen in estafettevormen
- Atletisch springen
  - Springen over lage hindernissen
  - Hoogspringen
- Stoeien
  - Om een speelvoorwerp stoeien

- Bewegen op muziek
  - In de maat lopen en het uitvoeren van bewegingen op eenvoudige muziek
- Drijven en verplaatsen
  - Drijven en verplaatsen in het water

Bovenbouw primair onderwijs

Ook in de bovenbouw van het po hebben de leerlingen meestal een grote bewegingsdrang. De beweegactiviteiten worden complexer waarbij verschillende beweeguitdagingen worden gecombineerd. In deze fase is het van belang dat leerlingen zich ontwikkelen in een breed aanbod van activiteiten.

Kennis en vaardigheden

Leerlingen leren:

- Balanceren
  - Lopen over smalle en half instabiele vlakken
  - Zitten of staan op medeleerling(en)
- Glijden en rijden
  - Staand glijden op een schuin vlak en staand rijden op een recht of schuin vlak
- Gymnastisch springen
  - Steunend springen over hogere hindernissen met afzetvlak
  - Herhaald springen
- Klimmen
  - Klauteren tegen, op en over verschillende toestellen en aan toestellen hangend klimmen in verschillende richtingen
- Zwaaien
  - Heen en weer zwaaien aan en op verschillende zwaaitoestellen met afspringen en richtingsveranderingen
- Draaien
  - Duikelen aan bewegende toestellen en rollen op verhoogde vlakken met afzetvlak
- Inblijven & uitmaken
  - Tikspelen waarbij de leerlingen tegelijk meer rollen hebben (tikken, weglopen en bevrijden), jagerbalspelen met meer jagers en bevrijdingsmogelijkheden en eenvoudige slag- en loopspelen
- Mikken
  - Mikken op kleine horizontale doelen
- Jongleren
  - Een speelvoorwerp samen met een ander, al dan niet sparrend, overslaan of overspelen en een speelvoorwerp individueel gaande houden met verschillende hanteringswijzen.
- Over en weer inplaatsen
  - Een speelvoorwerp met verschillende hanteringswijzen wegspelen over een lijn zodat het bij de andere partij op de grond komt.
- Passeren en onderscheppen
  - Passeren en onderscheppen in partijen met kleine aantallen en goede scoringsmogelijkheden
- Werpen en wegspelen
  - Een speelvoorwerp wegslaan en -werpen

- **Hardlopen**
  - Hardlopen en startvormen bij sprinten
- **Atletisch springen**
  - Eenvoudige hordenloopvormen en ver- en hoogspringen
- **Stoeien**
  - Met een ander zittend stoeien en elkaar uit balans duwen of trekken, zelf in balans blijven of jezelf bevrijden
- **Treffen**
  - Eenvoudige trefspelen met tweetallen
- **Bewegen op muziek**
  - Lopen in de maat met wisselingen, stoppen aan het eind van de muzikale zin en van patroon veranderen aan het eind van muzikale zin, het maken van dansbewegingen op actuele muziek
- **Fitheid**
  - Deelnemen aan loopvormen, oefenvormen en beweegcircuits waarbij het accent ligt op intensief bewegen.
- **Drijven en verplaatsen**
  - Verplaatsen in het water

Colofon Dit rapport is onderdeel van het advies 'Samen bouwen aan het primair en voortgezet onderwijs van morgen' van 10 oktober 2019. Curriculum.nu is tot stand gekomen en uitgevoerd onder gezamenlijke coördinatie van de VO-raad, de PO-Raad, CNV onderwijs, de Algemene Onderwijsbond (Aob), de Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOv), de Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS), het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) en Ouders en Onderwijs. De uitvoering gebeurt in samenwerking met SLO, Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling

5. Jaarplanning

Uiteraard hoort bij goed bewegingsonderwijs ook een strakke jaarplanning. Alleen zo zorgen we ervoor dat de kinderen alle leerlijnen / beweeguitdagingen aangeboden krijgen.

Echter is het op dit moment van schrijven nog niet mogelijk om de jaarplanning met u te delen, daar wij de jaarplanning af zullen stemmen met bijvoorbeeld de schoolsporttoernooien, een eventuele [MQ-scan](#), maar ook op de aantal lesmomenten die een vakleerkracht heeft met de klas. Het bewegingsonderwijs is niet op iedere school hetzelfde georganiseerd. Iedere vakleerkracht zal dus zelf een jaarplanning ontwikkelen en deze later met de desbetreffende klas / leerkracht / school communiceren.

Binnen het team vakleerkrachten is er ook een optie voorgesteld om de leerlijnen te rangschikken en percentage gericht terug te laten komen. Gooien, vangen en mikken zouden we bijvoorbeeld meer terug kunnen laten komen dan de leerlijn bewegen op muziek, daar we bewegen op muziek niet beoordelen / volgen. Bijvoorbeeld: gooien, vangen en mikken 10% door het jaar heen aandacht te geven en dans 5%. We zullen hier intern nog over in gesprek gaan. Heeft u hier een voorstel of opmerking over dan horen wij deze graag uiteraard.

6. Het beweegportfolio

Dit beweegportfolio is de opzet voor een manier waarop er beoordeeld gaat worden door de vakdocenten. Er wordt vooral op het proces van kinderen gelet, waarbij er tijdens de lessen meerdere keren een productregistratie zal plaatsvinden. Belangrijk is dat een kind zichzelf ontwikkelt en daarbij zelf een bepaalde vorm van regie heeft. In dit blad wordt weergegeven op welke gebieden hij/zij zich ontwikkelt.

Er is in dit portfolio ruimte voor kinderen om zich te laten zien op verschillende vlakken waarin natuurlijk niet iedereen zich even snel ontwikkelt op hetzelfde onderdeel, maar het is belangrijk dat zij zich kunnen en willen blijven ontwikkelen. Zien en gezien worden is een belangrijk aspect waardoor kinderen in een les zich gewaardeerd voelen en dit terug kunnen zien in een beweegportfolio. De manier waarop beoordelingen van het beweegportfolio tot stand komen worden verder uitgelegd in het volgende hoofdstuk.

BEWEEGPORTFOLIO

Motoriek

- Gooien, vangen en mikken
- Verplaatsen en voortbewegen
- Springen en landen
- Balanceren en zwaaien
- Klimmen, klauteren en rollen

Inzet en doorzettingsvermogen

- Leergierig
- Beleving
- Doorzettingsvermogen

Spelinzicht

- Handelen in spelsituaties
- Begrijpen van spelregels
- Verwerken van spelregels

Sportiviteit en sociale omgang

- Omgang met winst en verlies
- Naleving van spelregels
- Behulpzaamheid richting anderen
- Normen, waarden en respect

LEGENDA

- 1 Brons
- 2 Zilver
- 3 Goud
- 4 Diamant

HÉ KANJER, DAT HEB JE GOED GEDAAN!

Naam: ..... Groep: .....
 Eventuele opmerkingen: .....

Dit beweegportfolio is het resultaat van een fijne samenwerking tussen [school] en SNO

7. Beweegkader

Het beoordelen - of liever gezegd “volgen” - van kinderen is een ingewikkeld en lastig punt binnen de lessen bewegingsonderwijs. Wij als SNO vakleerkrachten zijn ervan overtuigd dat het een plek moet hebben binnen het vak gym in het basisonderwijs, maar er zijn verschillende manieren om te beoordelen / volgen. We kijken als individuen met verschillende ogen naar kinderen in beweging, vaak zien we hetzelfde en soms zien we dingen anders. Dat zal altijd zo blijven, maar we zijn het er over eens dat er daarom altijd gekeken moet worden naar het proces van een kind. Kinderen zijn in ontwikkeling en zullen nooit op elk moment hetzelfde laten zien. Daarom willen wij dat zij zo veel als mogelijk de kans genieten om te blijven groeien en stappen maken om beter te leren bewegen.

De manier waarop wij naar kinderen in beweging kijken zal getracht worden om zo goed mogelijk te kaderen. Hieronder vindt u deze kaders. Het hele jaar door wordt gekeken naar hoe een kind zich bewegend verplaatst in de gymles. Bepaalde onderdelen zullen aan de hand van meerdere proces registraties terug komen tijdens de lessen en andere aspecten zullen gedurende het jaar worden bijgehouden door de docent.

Binnen het curriculum voor bewegingsonderwijs zijn er 16 (onderbouw) tot 19 (bovenbouw) leerlijnen voor motorische vaardigheden. Wij hebben er na meerdere brainstormsessies voor gekozen om 5 leerlijnen te beoordelen, namelijk:

1. Gooien, vangen en mikken
2. Verplaatsen en voortbewegen
3. Springen en landen
4. Balanceren en zwaaien
5. Klimmen, klauteren en rollen

Leerlijnen als bijvoorbeeld dans of stoeien zullen wij wel in de doorgaande lijn aanbieden, maar we zullen deze niet beoordelen. Daar de vakleerkrachten werken met lessenplan.nl kunnen zij uitstekend werken met een gericht jaarplan, waarin al deze leerlijnen aan bod komen en tegelijk een mooie uitdagende afwisseling kunnen verwezenlijken.

Zoals wij al eerder hebben beschreven is er niet alleen aandacht voor de motorische vaardigheid van het kind. “Ben je een goede voetballer als je 10 goals scoort, maar je niet overspeelt of wanneer je de hele tijd negatief gedrag vertoont?” Daarom hebben wij ervoor gekozen om naast de motorische vaardigheid ook de inzet en het doorzettingsvermogen, spelinzicht, sportiviteit en sociale omgang te beoordelen.

Ons inziens is het van essentieel belang dat kinderen voor bewegen nooit negatief worden benaderd noch beoordeeld. Daarom hebben wij ervoor gekozen dat kinderen worden beoordeeld d.m.v. de gouden, de zilveren of bronzen medailles. Een kind dat het heel goed doet kan een diamanten score behalen om zo nog een extra prikkel te creëren.

Oftewel; Er worden dus nooit onvoldoendes uitgedeeld tijdens de gymles.

7.1 Beweegkader groep 3-4

Motorische vaardigheid 	Niveau 	Niveau 1 (Onvoldoende)	Niveau 2 (Voldoende)	Niveau 3 (Ruim voldoende)	Niveau 4 (Goed)
Spelinzicht: Het herkennen van spelsituaties en daarop inspelen met een juiste handeling + het begrijpen van spelregels en deze omzetten tot zichtbaar gedrag + het omzetten van aanwijzingen naar nieuw zichtbaar gedrag.		Leerling is niet in staat om spelsituaties te herkennen en het lukt dus niet om hierop in te spelen. Leerling begrijpt de spelregels nog niet en kan zich dus niet aanpassen in gedrag. Leerling kan tips niet omzetten naar nieuw gedrag.	Leerling lukt het soms om in een spelsituatie de juiste handeling toe te passen. Leerling begrijpt de spelregels maar het lukt niet deze om te zetten tot zichtbaar gedrag. Leerling begrijpt een gegeven tip maar vindt het zichtbaar lastig om er bewegend wat mee te doen.	Leerling herkent de juiste momenten tot handelen binnen de spelsituaties en kan vaak een juiste handeling tot gevolg brengen. Leerling begrijpt de spelregels en dit is zichtbaar in zijn of haar handelingen. Leerling begrijpt een gegeven tip en het lukt meestal om dit om te zetten in zichtbaar gedrag.	Leerling herkent snel het juiste moment om een handeling uit te voeren en is ook in staat dit moment tot succes te brengen in zijn voordeel. Leerling begrijpt de spelregels en dit is zichtbaar in zijn of haar handelingen. Leerling begrijpt gegeven tips en kan deze direct omzetten tot zichtbaar nieuw gedrag.
<p>Motoriek: Hier wordt de kwaliteit van de motoriek van de leerling in kaart gebracht. De volgende basis motorische vaardigheden worden hierbinnen beoordeelt.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gooien, vangen, mikken 2. Verplaatsen en voortbewegen 3. Springen en landen 4. Balanceren en zwaaien 5. Klimmen, klauteren en rollen. <p>Voor alle 5 de motorische competenties zijn de technische vaardigheidseisen uitgewerkt in een bijlage (Zie bijlage 1). Hierin zijn de eisen verder uitgeschreven.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Gooit heterolateriaal 2. lopen over een bank met obstakels (20 centimeter) 3. huppelen 4. 10 seconden op 1 been wiebelend staan 5. durft en kan tot 2,5 meter klimmen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gooit meer dan 6 meter met een klein voorwerp 2. lopen over een balk van 10 cm 3. maakt 10x ski-sprong over een lijn 4. 10 seconden op een been stabiel staan 5. klimt alernerend omhoog; schuin klimraam 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gooit meer dan 9 meter met een klein voorwerp 2. lopen over een balk van 7 cm 3. maakt snelle wisselsprongen 4. 30 seconden op één been wiebelend staan 5. klimt alernerend omhoog en omlaag; recht klimraam 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gooit meer dan 9 meter met een grote bal 2. lopen over een balk van 7 cm met 2x een halve draai 3. kan in ritme huppelen 4. 30 seconden op één been stabiel staan. 5. klimt alternerend omhoog en omlaag; schuin klimraam
<p>Sportiviteit en sociale omgang: Mate van omgaan met winst en verlies.</p> <p>De mate van het naleven van spelregels.</p>		<p>Leerling heeft altijd moeite met het omgaan van winst en verlies. Reageert altijd agressief of verdrietig en wordt boos of loopt verdrietig weg Leerling speelt veel vals terwijl de regels heel goed begrepen worden. Leerling helpt andere kinderen niet en legt geen contact met andere kinderen. Als het</p>	<p>Leerling klaagt zichtbaar bij verlies en is uitgesproken euforisch bij winst, tot irritatie van anderen. Leerling moet spelregels een aantal keer horen of zien voordat diegene hiermee aan de slag kan. Speelt veel vals.. Leerling vindt het nog moeilijk om contact te leggen met andere kinderen.</p>	<p>Leerling is uitgesproken aanwezig wanneer er sprake is van winst/verlies, dramt hier niet in door. Leerling begrijpt de regels, volgt deze op en kan de regels goed verwerken richting een handeling. Past gedrag aan na het aanspreken op het valsspelen.</p>	<p>Leerling is blij bij winst en teleurgesteld bij verlies maar hecht hier niet veel waarde aan en botviert dit niet op andere of het materiaal. Leerling begrijpt de regels, volgt deze op en kan de regels goed verwerken richting een handeling en spelsituatie. Leerling zal je</p>

<p>Mate van het contact maken met anderen en het helpen van anderen.</p> <p>Het uitdragen van normen, waarden en respect</p>	<p>gebeurt komt het van de andere kinderen af.</p> <p>Leerling heeft nog geen sterke normen en waarden. Reageert erg basaal op een verdrietige of boze manier</p>	<p>Leerling erkent bepaalde misdragingen maar kan er nog niet naar handelen.</p>	<p>Leerling legt contact met alle personen uit de groep, mengt zich in gesprekken en start gesprekken op.</p> <p>Leerling erkent misdragingen en doet zichtbaar moeite om veranderingen aan te brengen</p>	<p>zelden betrapten op valsspelen en spreekt andere aan op valsspelen.</p> <p>Leerling legt contact met alle personen uit de groep, mengt zich in gesprekken en start gesprekken op.</p> <p>Leerling gedraagt zich naar normen en waarden van de school en heeft respect voor anderen.</p>
<p>Inzet en doorzettingsvermogen: Mate van beleving/motivatie vooraf, tijdens en na de gymles.</p> <p>Mate van doorzettingsvermogen (Denk hierbij aan opgeven of blijven oefenen met een opdracht).</p> <p>Het vergeten van kledij en het geblesseerd zijn worden meegenomen.</p>	<p>De leerling vraagt niet of nauwelijks om advies en hulp wanneer iets niet lukt en heeft een afwachende houding als het gaat om het beter willen worden.</p> <p>De leerling heeft meestal geen zin in gym en laat dit in woord en gebaar merken. Bij binnenkomst is het zichtbaar ongeïnteresseerd en tijdens de activiteit is de leerling weinig tot niet in beweging.</p> <p>De leerling geeft snel op wanneer een activiteit of uitdaging niet gelijk lukt.</p>	<p>De leerling vraagt af en toe om advies en hulp wanneer iets niet lukt en heeft alleen een actieve houding in het beter worden bij activiteiten die hem of haar interesseren.</p> <p>De leerling heeft zichtbaar zijn voorkeuren voor de lesinhoud. De mate van beleving en motivatie is hierin afhankelijk van de lesinhoud.</p> <p>De leerling probeert een nieuwe uitdaging en activiteit een aantal keer, maar geeft het op wanneer het meerdere keren mislukt.</p>	<p>De leerling vraagt meestal om advies en hulp wanneer iets niet lukt.</p> <p>De leerling heeft een voorkeur voor bepaalde lesinhoud, maar staat open voor andere lesinhoud.</p> <p>De leerling pakt een uitdaging of nieuwe activiteit met beide handen aan en gaat hiermee direct aan de slag. De leerling stelt hulpvragen wanneer het niet lukt.</p>	<p>De leerling vraagt om advies en hulp wanneer iets niet lukt en heeft een actieve houding als het gaat om het beter willen worden.</p> <p>De leerling komt nieuwsgierig de les binnen en vraagt actief wat er op het programma staat. Is zichtbaar enthousiast vooraf, straalt plezier uit tijdens de les en heeft voldoening als de gymles voorbij is.</p> <p>De leerling pakt een uitdaging of nieuwe activiteit met beide handen aan en gaat hiermee direct aan de slag. De leerling stelt hulpvragen wanneer het niet lukt.</p>
<p>Eventuele toevoeging van de docent</p>	<p>De docent die gym/bewegingsonderwijs beoordeeld voor de leerlingen zal in dit vak een eventuele tekstuele toevoeging geven op de beoordeling. In deze kolom zouden vaardigheden benoemd kunnen worden die positief opvallen bij de leerling en waar de leerling in uitblinkt. Ook zou er in deze kolom aangegeven kunnen worden op welke facetten de leerling nog vooruitgang kan of moet boeken.</p>			

7.2 Beweegkader groep 5-6

Motorische vaardigheid 	Niveau 	Niveau 1 (Onvoldoende)	Niveau 2 (Voldoende)	Niveau 3 (Ruim voldoende)	Niveau 4 (Goed)
<p>Spelinzicht: Het herkennen van spelsituaties en daarop inspelen met een juiste handeling + het begrijpen van spelregels en deze omzetten tot zichtbaar gedrag + het omzetten van aanwijzingen naar nieuw zichtbaar gedrag.</p>	<p>Leerling is niet in staat om spelsituaties te herkennen en het lukt dus niet om hierop in te spelen. Leerling begrijpt de spelregels nog niet en kan zich dus niet aanpassen in gedrag. Leerling kan tips niet omzetten naar nieuw gedrag. Leerling herkent handelingen teamgenoten niet en kan er niet op anticiperen</p>	<p>Leerling lukt het soms om in een spelsituatie de juiste handeling toe te passen. Leerling begrijpt de spelregels maar het lukt niet deze om te zetten tot zichtbaar gedrag. Leerling begrijpt een gegeven tip maar vindt het zichtbaar lastig om er bewegend wat mee te doen. Leerling herkent handelingen teamgenoten wel maar kan er moeilijk op anticiperen.</p>	<p>Leerling herkent de juiste momenten tot handelen binnen de spelsituaties en kan vaak een juiste handeling tot gevolg brengen. Leerling begrijpt de spelregels en dit is zichtbaar in zijn of haar handelingen. Leerling begrijpt een gegeven tip en het lukt meestal om dit om te zetten in zichtbaar gedrag. Leerling herkent handelingen teamgenoten en kan hier op anticiperen.</p>	<p>Leerling herkent snel het juiste moment om een handeling uit te voeren en is ook in staat dit moment tot succes te brengen in zijn voordeel. Leerling begrijpt de spelregels en dit is zichtbaar in zijn of haar handelingen. Leerling begrijpt gegeven tips en kan deze direct omzetten tot zichtbaar nieuw gedrag. Leerling herkent handelingen teamgenoten en kan hier zo op anticiperen dat het spel er beter van gaat lopen.</p>	
<p>Motoriek: Hier wordt de kwaliteit van de motoriek van de leerling in kaart gebracht. De volgende basis motorische vaardigheden worden hierbinnen beoordeelt.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gooien, vangen, mikken 2. Verplaatsen en voortbewegen 3. Springen en landen 4. Balanceren en zwaaien 5. Klimmen, klauteren en rollen. <p>Voor alle 5 de motorische competenties zijn de technische vaardigheidseisen uitgewerkt in een bijlage (Zie bijlage 1). Hierin zijn de eisen verder uitgeschreven.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gooit heterolateriaal 2. lopen over een bank met obstakels (20 centimeter) 3. huppelen 4. 10 seconden op 1 been wiebelend staan 5. durft en kan tot 2,5 meter klimmen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gooit meer dan 6 meter met een klein voorwerp 2. lopen over een balk van 10 cm 3. maakt 10x ski-sprong over een lijn 4. 10 seconden op een been stabiel staan 5. klimt alernerend omhoog; schuin klimraam 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gooit meer dan 9 meter met een klein voorwerp 2. lopen over een balk van 7 cm 3. maakt snelle wisselsprongen 4. 30 seconden op één been wiebelend staan 5. klimt alernerend omhoog en omlaag; recht klimraam 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gooit meer dan 9 meter met een grote bal 2. lopen over een balk van 7 cm met 2x een halve draai 3. kan in ritme huppelen 4. 30 seconden op één been stabiel staan. 5. klimt alernerend omhoog en omlaag; schuin klimraam 	
<p>Sportiviteit en sociale omgang: Mate van omgaan met winst en verlies.</p> <p>De mate van het naleven van spelregels.</p>	<p>Leerling heeft veel moeite met het omgaan van winst en verlies. Reageert altijd agressief en botviert frustratie op anderen en op het materiaal. Leerling speelt bijna altijd vals</p>	<p>Leerling klaagt zichtbaar bij verlies en is uitgesproken euforisch bij winst, tot irritatie van anderen. Leerling heeft moeite met het begrip van de regels en het verwerken van regels richting</p>	<p>Leerling is uitgesproken aanwezig wanneer er sprake is van winst/verlies, dramt hier niet in door. Leerling begrijpt de regels, volgt deze op en kan de regels goed verwerken richting een</p>	<p>Leerling is blij bij winst en teleurgesteld bij verlies maar hecht hier niet veel waarde aan en botviert dit niet op andere of het materiaal.</p>	

<p>Mate van het contact maken met anderen en het helpen van anderen.</p> <p>Het uitdragen van normen, waarden en respect</p>	<p>Leerling maakt geen contact met leerling of docent.</p> <p>Leerling heeft weinig respect voor anderen, is brutaal en reageert nog erg basaal op een verdrietige of boze manier.</p>	<p>een spelsituatie/handeling. Hierdoor komt het voor dat er soms vals wordt gespeeld.</p> <p>Leerling legt contact met personen die dicht bij hem staan in de klas. Vind het moeilijk om in de les samen te werken die niet als vrienden worden beschouwd.</p> <p>Leerling erkent misdragingen en probeert hieraan te werken</p>	<p>handeling. Past gedrag aan na het aanspreken op het valsspelen.</p> <p>Leerling legt contact met alle personen uit de groep, mengt zich in gesprekken en start gesprekken op.</p> <p>Leerling gedraagt zich naar normen en waarden van de school en heeft respect voor anderen</p>	<p>Leerling begrijpt de regels, volgt deze op en kan de regels goed verwerken richting een handeling en spelsituatie. Leerling zal je zelden betrappen op valsspelen en spreekt andere aan op valsspelen.</p> <p>Leerling legt contact met alle personen uit de groep, mengt zich in gesprekken en start gesprekken op.</p> <p>Leerling gedraagt zich naar normen en waarden van de school en heeft respect voor anderen.</p>
<p>Inzet en doorzettingsvermogen: Mate van beleving/motivatie vooraf, tijdens en na de gymles.</p> <p>Mate van doorzettingsvermogen (Denk hierbij aan opgeven of blijven oefenen met een opdracht).</p> <p>Het vergeten van kledij en het geblesseerd zijn worden meegenomen.</p>	<p>De leerling vraagt niet of nauwelijks om advies en hulp wanneer iets niet lukt en heeft een afwachtende houding als het gaat om het beter willen worden.</p> <p>De leerling heeft meestal geen zin in gym en laat dit in woord en gebaar merken. Bij binnenkomst is het zichtbaar ongeïnteresseerd en tijdens de activiteit is de leerling weinig tot niet in beweging.</p> <p>De leerling geeft snel op wanneer een activiteit of uitdaging niet gelijk lukt.</p>	<p>De leerling vraagt af en toe om advies en hulp wanneer iets niet lukt en heeft alleen een actieve houding in het beter worden bij activiteiten die hem of haar interesseren.</p> <p>De leerling heeft zichtbaar zijn voorkeuren voor de lesinhoud. De mate van beleving en motivatie is hierin afhankelijk van de lesinhoud.</p> <p>De leerling probeert een nieuwe uitdaging en activiteit een aantal keer, maar geeft het op wanneer het meerdere keren mislukt.</p>	<p>De leerling vraagt meestal om advies en hulp wanneer iets niet lukt.</p> <p>De leerling heeft een voorkeur voor bepaalde lesinhoud, maar staat open voor andere lesinhoud.</p> <p>De leerling pakt een uitdaging of nieuwe activiteit met beide handen aan en gaat hiermee direct aan de slag. De leerling stelt hulpvragen wanneer het niet lukt.</p>	<p>De leerling vraagt om advies en hulp wanneer iets niet lukt en heeft een actieve houding als het gaat om het beter willen worden.</p> <p>De leerling komt nieuwsgierig de les binnen en vraagt actief wat er op het programma staat. Is zichtbaar enthousiast vooraf, straalt plezier uit tijdens de les en heeft voldoening als de gymles voorbij is.</p> <p>De leerling pakt een uitdaging of nieuwe activiteit met beide handen aan en gaat hiermee direct aan de slag. De leerling stelt hulpvragen wanneer het niet lukt.</p>
<p>Eventuele toevoeging van de docent</p>	<p>De docent die gym/bewegingsonderwijs beoordeeld voor de leerlingen zal in dit vak een eventuele tekstuele toevoeging geven op de beoordeling. In deze kolom zouden vaardigheden benoemd kunnen worden die positief opvallen bij de leerling en waar de leerling in uitblinkt. Ook zou er in deze kolom aangegeven kunnen worden op welke facetten de leerling nog vooruitgang kan of moet boeken.</p>			

7.3 Beweegkader groep 7-8

Motorische vaardigheid	Niveau	Niveau 1 (Onvoldoende)	Niveau 2 (Voldoende)	Niveau 3 (Ruim voldoende)	Niveau 4 (Goed)
<p>Spelinzicht: Het herkennen van spelsituaties en daarop inspelen met een juiste handeling + het begrijpen van spelregels en deze omzetten tot zichtbaar gedrag + het omzetten van aanwijzingen naar nieuw zichtbaar gedrag.</p>	<p>Leerling is niet in staat om spelsituaties te herkennen en het lukt dus niet om hierop in te spelen. Leerling begrijpt de spelregels nog niet en kan zich dus niet aanpassen in gedrag. Leerling kan tips niet omzetten naar nieuw gedrag. Leerling heeft alleen oog voor eigen spelsituatie, dit gaat ten koste van teamgenoten.</p>	<p>Leerling lukt het soms om in een spelsituatie de juiste handeling toe te passen. Leerling begrijpt de spelregels maar het lukt niet deze om te zetten tot zichtbaar gedrag. Leerling begrijpt een gegeven tip maar vindt het zichtbaar lastig om er bewegend wat mee te doen. Leerling heeft eigen spelsituatie wel onder controle maar kan teamgenoten nog weinig helpen.</p>	<p>Leerling herkent de juiste momenten tot handelen binnen de spelsituaties en kan vaak een juiste handeling tot gevolg brengen. Leerling begrijpt de spelregels en dit is zichtbaar in zijn of haar handelingen. Leerling begrijpt een gegeven tip en het lukt meestal om dit om te zetten in zichtbaar gedrag. Leerling heeft eigen spelsituatie onder controle en probeert teamgenoten te helpen waar dit kan.</p>	<p>Leerling herkent snel het juiste moment om een handeling uit te voeren en is ook in staat dit moment tot succes te brengen in zijn voordeel. Leerling begrijpt de spelregels en dit is zichtbaar in zijn of haar handelingen. Leerling begrijpt gegeven tips en kan deze direct omzetten tot zichtbaar nieuw gedrag. Leerling heeft eigen spelsituatie onder controle, helpt teamgenoten en gebruikt deze handelingen om het spel beter te laten verlopen.</p>	
<p>Motoriek: Hier wordt de kwaliteit van de motoriek van de leerling in kaart gebracht. De volgende basis motorische vaardigheden worden hierbinnen beoordeelt.</p> <ol style="list-style-type: none"> Gooien, vangen, mikken Verplaatsen en voortbewegen Springen en landen Balanceren en zwaaien Klimmen, klauteren en rollen. <p>Voor alle 5 de motorische competenties zijn de technische vaardigheidseisen uitgewerkt in een bijlage (Zie bijlage 1). Hierin zijn de eisen verder uitgeschreven.</p>	<ol style="list-style-type: none"> D.m.v. een technisch <u>onvoldoende</u> bovenhandse strekwoorp weet de leerling het doelwit (hoepel die op 1,5 m hoogte van de vloer hangt), vanaf <u>5 meter afstand</u> te raken. Leerling <u>vangt met moeite</u> een handbal die hij vanaf <u>5 meter</u> afstand krijgt aangeworpen van een medeleerling. <u>Beheerst</u> de technische vaardigheden en oog-hand/voetcoördinatie om te huppelen, hinkelen en op handen en voeten lopen zowel voor- als achteruit. Loopt aan vanaf 2 banken. Springt met 2 voeten in een trampoline, na een eenbenige afzet, en gaat <u>zonder technische sprong</u> over een touwtje dat op <u>1,2 meter</u> hoogte hangt en landt op beide voeten op de mat. Balanceert over <u>1</u> omgekeerde banken, <u>met meerdere balansverstoringen</u>. Hierbij worden <u>3</u> linten gespannen, die verspreid over beide banken, aangetikt met de hand. 	<ol style="list-style-type: none"> D.m.v. een technisch <u>gemiddelde</u> bovenhandse strekwoorp weet de leerling het doelwit (hoepel die op 1,5 m hoogte van de vloer hangt), vanaf <u>8 meter afstand</u> te raken. Leerling <u>vangt</u> een handbal die hij vanaf <u>5 meter</u> afstand krijgt aangeworpen van een medeleerling. <u>Beheerst</u> de technische vaardigheden en oog-hand/voetcoördinatie om te huppelen, hinkelen en op handen en voeten lopen zowel voor- als achteruit. Loopt aan vanaf 2 banken. Springt met 2 voeten in een trampoline, na een eenbenige afzet, en gaat <u>zonder technische sprong</u> over een touwtje dat op <u>1,3 meter</u> hoogte hangt en landt op beide voeten op de mat. Balanceert over <u>2</u> omgekeerde banken, <u>met meerdere balansverstoringen</u>. Hierbij worden <u>6</u> 	<ol style="list-style-type: none"> D.m.v. een technisch <u>gemiddelde</u> bovenhandse strekwoorp weet de leerling het doelwit (hoepel die op 1,5 m hoogte van de vloer hangt), vanaf <u>8 meter afstand</u>, te raken. Leerling <u>vangt</u> een handbal die hij vanaf <u>8 meter</u> afstand krijgt aangeworpen van een medeleerling. <u>Beheerst</u> de technische vaardigheden en oog-hand/voetcoördinatie om te huppelen, hinkelen en op handen en voeten lopen zowel voor- als achteruit. Loopt aan vanaf 2 banken. Springt met 2 voeten in een trampoline, na een eenbenige afzet, en gaat met een <u>hurksprong</u> over een touwtje dat op <u>1,3 meter</u> hoogte hangt en landt op beide voeten op de mat. Balanceert over <u>2</u> omgekeerde banken, <u>met 1 á 2 balansverstoringen</u>. Hierbij worden <u>6</u> linten, die verspreid 	<ol style="list-style-type: none"> D.m.v. een technisch <u>goede</u> bovenhandse strekwoorp, weet de leerling het doelwit (hoepel die op 1,5 m hoogte van de vloer hangt), vanaf <u>10 meter afstand</u>, te raken. Leerling <u>vangt</u> een handbal die hij vanaf 10 meter afstand krijgt aangeworpen van een medeleerling. <u>Beheerst</u> de technische vaardigheden en oog-hand/voetcoördinatie om te huppelen, hinkelen en op handen en voeten lopen zowel voor- als achteruit. Loopt aan vanaf 2 banken. Springt met 2 voeten in een trampoline, na een eenbenige afzet, en gaat met een <u>hurksprong</u> over een touwtje dat op <u>1,5 meter</u> hoogte hangt en landt op beide voeten op de mat. Balanceert over <u>2</u> omgekeerde banken, <u>zonder eraf te hoeven stappen</u>. Hierbij worden <u>6</u> linten, die verspreid 	

	<p>Zwaait <u>vanaf de kast</u> met een trapezestok en zwaait met een touw vanaf een trapezoïde <u>zittend</u> op een knoop.</p> <p>5. Klimt <u>heterolateraal</u> en zelfstandig het gehele rechtopstaande wandrek door. Zowel omhoog, als omlaag, als zijwaarts.</p> <p>Kan een technisch <u>gemiddelde</u> koprol uitvoeren op een horizontaal vlak en een <u>koprol</u> op een schuinvlak.</p> <p><u>Beheerst</u> tevens een <u>gemiddelde</u> wendsprong over de kast.</p>	<p>linten gespannen, die verspreid over beide banken, aangetikt met de hand.</p> <p>Zwaait <u>vanaf de kast</u> met een trapezestok en zwaait met een touw vanaf een trapezoïde <u>zittend</u> op een knoop.</p> <p>5. Klimt <u>heterolateraal</u> en zelfstandig het gehele rechtopstaande wandrek door. Zowel omhoog, als omlaag, als zijwaarts.</p> <p>Kan een technisch <u>goede</u> koprol uitvoeren op een horizontaal vlak en een <u>koprol</u> op een schuinvlak.</p> <p><u>Beheerst</u> tevens een <u>goede</u> wendsprong over de kast.</p>	<p>over beide banken zijn gespannen, aangetikt met de hand.</p> <p>Springt <u>direct en getimed</u> in een <u>aankomende trapezestok</u> en zwaait met een touw vanaf een trapezoïde <u>zittend</u> op een knoop.</p> <p>5. Klimt <u>heterolateraal</u> en zelfstandig het gehele rechtopstaande wandrek door. Zowel omhoog, als omlaag, als zijwaarts.</p> <p>Kan een technisch <u>goede</u> koprol uitvoeren op een horizontaal vlak en een <u>koprol</u> op een schuinvlak.</p> <p><u>Beheerst</u> tevens een <u>goede</u> wendsprong over de kast.</p>	<p>over beide banken zijn gespannen, aangetikt met de hand.</p> <p>Springt <u>direct en getimed</u> in een <u>aankomende trapezestok</u> en zwaait met een touw vanaf een trapezoïde <u>zittend/staand</u> op een knoop.</p> <p>5. Klimt <u>heterolateraal</u> en zelfstandig het gehele rechtopstaande wandrek door. Zowel omhoog, als omlaag, als zijwaarts.</p> <p>Kan een technisch <u>goede</u> koprol uitvoeren op een horizontaal vlak en een <u>(tip-)salto</u> op een schuinvlak.</p> <p><u>Beheerst</u> tevens een <u>goede</u> wendsprong over de kast.</p>
<p>Sportiviteit en sociale omgang: Mate van omgaan met winst en verlies. De mate van het naleven van spelregels. Mate van het contact maken met anderen en het helpen van anderen. Het uitdragen van normen, waarden en respect</p>	<p>Leerling heeft veel moeite met het omgaan van winst en verlies. Reageert a agressief en botviert frustratie op anderen en op het materiaal.</p> <p>Leerling speelt veel vals terwijl de regels heel goed begrepen worden.</p> <p>Leerling helpt kinderen niet of nauwelijks en heeft veel moeite om met andere kinderen in de les contact te leggen. Als het gebeurt, komt het van de andere kinderen af.</p> <p>Leerling heeft weinig respect voor anderen, is brutaal en gedraagt zich pakweg niet richting de normen en waarden die opgesteld zijn door school en op school worden verwacht.</p>	<p>Leerling klaagt zichtbaar bij verlies en is uitgesproken euforisch bij winst, tot irritatie van anderen.</p> <p>Leerling heeft moeite met het begrip van de regels en het verwerken van regels richting een spelsituatie/handeling.</p> <p>Leerling legt contact met personen die dicht bij hem staan in de klas. Vind het moeilijk om in de les samen te werken die niet als vrienden worden beschouwd.</p> <p>Leerling gedraagt zich naar normen en waarden van de school en heeft respect voor anderen.</p>	<p>Leerling is uitgesproken aanwezig wanneer er sprake is van winst/verlies, dramt hier niet in door.</p> <p>Leerling begrijpt de regels, volgt deze op en kan de regels goed verwerken richting een handeling. Past gedrag aan na het aanspreken op het valsspelen.</p> <p>Leerling legt contact met alle personen uit de groep, mengt zich in gesprekken en start gesprekken op.</p> <p>Leerling gedraagt zich naar normen en waarden van de school en heeft respect voor anderen</p>	<p>Leerling is blij bij winst en teleurgesteld bij verlies maar hecht hier niet veel waarde aan en botviert dit niet op andere of het materiaal.</p> <p>Leerling begrijpt de regels, volgt deze op en kan de regels goed verwerken richting een handeling en spelsituatie. Leerling zul je zelden betrapen op valsspelen en spreekt andere aan op valsspelen.</p> <p>Leerling legt contact met alle personen uit de groep, mengt zich in gesprekken en start gesprekken op.</p> <p>Leerling gedraagt zich naar normen en waarden van de school en heeft respect voor anderen.</p>

<p>Inzet en doorzettingsvermogen: Mate van beleving/motivatie vooraf, tijdens en na de gymles. Mate van doorzettingsvermogen (Denk hierbij aan opgeven of blijven oefenen met een opdracht).</p> <p>Het vergeten van kledij en het geblesseerd zijn worden meegenomen.</p>	<p>De leerling vraagt niet of nauwelijks om advies en hulp wanneer iets niet lukt en heeft een afwachtende houding als het gaat om het beter willen worden. De leerling heeft meestal geen zin in gym en laat dit in woord en gebaar merken. Bij binnenkomst is het zichtbaar ongeïnteresseerd en tijdens de activiteit is de leerling weinig tot niet in bewegen. De leerling geeft snel op wanneer een activiteit of uitdaging niet gelijk lukt.</p>	<p>De leerling vraagt af en toe om advies en hulp wanneer iets niet lukt en heeft alleen een actieve houding in het beter worden bij activiteiten die hem of haar interesseren. De leerling heeft zichtbaar zijn voorkeuren voor de lesinhoud. De mate van beleving en motivatie is hierin afhankelijk van de lesinhoud. De leerling probeert een nieuwe uitdaging en activiteit een aantal keer, maar geeft het op wanneer het meerdere keren mislukt.</p>	<p>De leerling vraagt meestal om advies en hulp wanneer iets niet lukt. De leerling heeft een voorkeur voor bepaalde lesinhoud, maar staat open voor andere lesinhoud. De leerling pakt een uitdaging of nieuwe activiteit met beide handen aan en gaat hiermee direct aan de slag. De leerling stelt hulpvragen wanneer het niet lukt.</p>	<p>De leerling vraagt om advies en hulp wanneer iets niet lukt en heeft een actieve houding als het gaat om het beter willen worden. De leerling komt nieuwsgierig de les binnen en vraagt actief wat er op het programma staat. Is zichtbaar enthousiast vooraf, straalt plezier uit tijdens de les en heeft voldoening als de gymles voorbij is. De leerling pakt een uitdaging of nieuwe activiteit met beide handen aan en gaat hiermee direct aan de slag. De leerling stelt hulpvragen wanneer het niet lukt.</p>
<p>Eventuele toevoeging van de docent</p>	<p>De docent die gym/bewegingsonderwijs beoordeeld voor de leerlingen zal in dit vak een eventuele tekstuele toevoeging geven op de beoordeling. In deze kolom zouden vaardigheden benoemd kunnen worden die positief opvallen bij de leerling en waar de leerling in uitblinkt. Ook zou er in deze kolom aangegeven kunnen worden op welke facetten de leerling nog vooruitgang kan of moet boeken.</p>			

Bijlage 1: Technische beschrijving motorische competenties (Onderstreepte componenten uit het kopje motoriek)

Hoe staan de competenties in het beweegportfolio?

Competentie: Spelinzicht

1. Handelen in spelsituaties
2. Begrijpen van spelregels
3. Verwerken van spelregels

Competentie: Motoriek

1. Gooien, vangen en mikken
2. Verplaatsen en voortbewegen
3. Springen en landen
4. Balanceren en zwaaien
5. Klimmen, klauteren en rollen

Competentie: Sportiviteit en sociale omgang

1. Omgang met winst en verlies
2. Naleving van spelregels
3. Behulpzaamheid richting anderen
4. Normen, waarden en respect

Competentie: Inzet en doorzettingsvermogen

1. Beleving en motivatie
2. Doorzettingsvermogen

7. Bibliografie / bronnen

Mooij, C., van Berkel, M., Hazelenbach, C., Costen, A., Danes, H., Geleijnse, J., ... Tjalsma, W. (2006).
Basisdocument bewegingsonderwijs voor het basisonderwijs (3de editie). Culemborg, Nederland: Van Duuren Media.

3e druk, Druk in Beweging, Heiloo 2021, Van Gelder e.a. ISBN 9789082363210

<https://www.curriculum.nu/downloads/>

<https://www.kvlo.nl/default.aspx>

<https://www.slo.nl/>